

2024-01-11
S2024/00037 (delvis)

Socialdepartementet

Inspektionen för vård och omsorg
Box 45184
104 30 Stockholm

Uppdrag om förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottlighet inom hälso- och sjukvården och tandvården

Regeringens beslut

Regeringen ger Inspektionen för vård och omsorg (IVO) i uppdrag att under 2024–2026 stärka och utveckla sitt arbete med att förebygga och motverka välfärdsbrottlighet och förekomsten av oseriösa aktörer inom hälso- och sjukvården och tandvården.

I uppdraget ingår att:

- utveckla myndighetens förmåga att genom tillsyn identifiera och agera mot aktörer som är oseriösa eller kriminella samt identifiera behov av utökad myndighetssamverkan för detta ändamål,
- lämna förslag på insatser för att påskynda bekämpningen av välfärdsbrottlighet, och
- identifiera om det finns ett behov av utökat stöd på nationell nivå för att bekämpa välfärdsbrottlighet och i så fall beskriva hur ett sådant stöd kan se ut.

IVO ska när uppdraget utförs föra dialog med Polismyndigheten Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Brottsförebyggande rådet, Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner och andra myndigheter som berörs av arbetet mot välfärdsbrottlighet.

IVO ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

IVO ska senast den 31 januari 2025 och senast den 31 januari 2026 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

IVO ska senast den 31 januari 2027 lämna en slutredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får IVO under 2024 använda 7 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 38 Kvalitetshöjande insatser i hälso- och sjukvården.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast 12 december 2024.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Kriminella tar sig in i allt fler branscher och det finns en växande problematik med oseriösa eller kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården, bl.a. vad gäller tandvård, vårdcentraler och estetiska verksamheter. Mycket tyder på att dessa angrepp har blivit mer systematiska och avancerade, i vissa fall även systemöverskridande. I Sverige, såväl som internationellt, har det skett en förskjutning mot att välfärdsbrott inte bara begås av individer som är systemens mottagare. Det förekommer allt oftare att utförare i form av föreningar och företag är involverade i angrepp på systemen (Välfärdsbrott mot kommuner och regioner, Brottsförebyggande rådet 2022:1 s. 16–17 och 55–79).

IVO har en viktig roll när det gäller att förhindra och motverka välfärdsbrottsligheten inom hälso- och sjukvården och tandvården. Inom ramen för sitt tillsynsuppdrag har IVO befogenheter att besluta dels om förbud att bedriva viss verksamhet inom vård och omsorg, dels att återkalla tillstånd, så att oseriösa eller kriminella aktörer inte tillåts fortsätta vara verksamma. I fråga om verksamhet som inte omfattas av krav på tillstånd, vilket främst rör hälso- och sjukvården och tandvården, kan IVO hindra

oseriösa aktörer genom att utöva tillsyn över verksamheter och legitimerad personal bl.a. när det gäller kvalitet, patientsäkerhet och kompetens.

Mot bakgrund av den nuvarande utvecklingen är det viktigt att IVO har förmåga att motverka oseriösa och kriminella aktörer verkar inom välfärden. Om myndigheten inte har förutsättningar för att utföra ett sådant arbete riskerar det att leda till patientsäkerhetsbrister, felaktiga utbetalningar och välfärdsbrottslighet. Det riskerar också att leda till att personer inte får den vård de har behov av, exempelvis genom uteblivna insatser eller bristfällig hälso- och sjukvård.

Regeringen anser att myndighetens arbete med att motverka välfärdsbrottslighet därför bör förstärkas.

Närmare om uppdraget

IVO har den 11 januari 2024 även fått ett uppdrag om förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom omsorgen (S2024/00041). Kunskap, erfarenheter och utveckling inom respektive uppdrag ska tas tillvara i arbetet med båda uppdragen, där så är möjligt.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Evelina Norvell

Kopia till

Socialdepartementet/S SL
Inspektionen för vård och omsorg